

БИРЛАШТИРДИ МАНТУ ХАЛҚЛАР ИХТИЁРИ,

ДУСТАЛИК, ҚАРДОШЛИК, ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ

НУРАФШОН ДИЁР

Давид КУГУЛЬТИНОВ.

РСФСР Езувчилар союзи правленисининг секретари, СССР Давлат ва М. Горький номидаги РСФСР Давлат мукофоти лауреати, Қалмоқ АССР халқ шоири

Қаршимда жипатдай бўлдинг намойиш,
хур Ўзбекистон...
Эҳтимол, бу ёзилмак шеърининг илк мисрасидир!?

ЎЗБЕКИСТОНДА ўтган кўпмиллатли совет адабиёти кунларида Самарқандда бўлдим. Ўзбек халқи даҳоси нимани яратган бўлса, шунини кўрдим. Шаҳарда тарихий обидалар инсон заковати бойлигини далолатлади. Ёлғорликларнинг нилли тумба-базарида халқнинг асрий армонлари, орзу-умидлари, фалсафий мушоҳадаси намойиш бўлиб кўрилади. Гўё улар кўнглининг лабтандек туюлади. Гўё улар кўнглининг азалдан фалакит илми билан қизиққанлигининг аломати эмасми! Мирзо Улуғбек расадхонасида бўлганимда, «қосмоқта парвоз» мана шу секстантлардан бошланган, деган ҳаётга бордим. Улуғбек тарихда энг оғир фожияни бошидан кечирган шох ва улуг алломулдор. У беҳисоб юлдузларни кашф этди, лекин бу улуг йиллар халққа хизмат қилмади. Улуғбек ва Навоий, ибн Сино ва Беруний сингари алломи замонлар яратган бой мерос Улуғ Октябр социалистик революциядан сўнг том маънода халқ мулкига айланди.

Улуғ Октябрнинг шувалдорлиги ҳақида, рус маданияти ва адабиётининг бошқа халқлар адабиётига таъсири ҳақида гапирганда — ўтмишда эълан халқлар рус маданияти ва адабиёти туфайли юксалишга кўтарилиш ва шу юксалишдан ўзларига раво солиётганлиги, аллақачонлар аждоқлари ёққан юлдузларни эндиликда ўзлари қўраётганликлари ҳақида гапирган бўлишим.

Намоз сўзатининг
Мана, асос ҳам ибтидоси —
Шоли экни қўшини, —

деҳ XVII аср япон шоири Басе бекиз ёзмаган. Халқчиллик нотибоси — фольклордир. Қалмоқ халқ оғзаки иккони қадим тарихга эга. Хиндистондан кейин, иккинчи эртак ва афсоналар юрти Қалмоқ диёри, деб айтган эди академик Владимирцов. Аждодларимиз бой маданиятга эга бўлганликлари туфайли ҳам XVII асрдаёқ машҳур ҳинд эпоси «Рамаяна»ни она тилларига таржима қилишган. 1940 йили аса қалмоқ халқининг буюк эпоси — «Жангар»нинг 500 йиллиги кенг нишонланди.

Қалмоқ халқининг тақдири, доғимандона яратилган оғзаки иккони Пушкин, Гоголь, Писемский сингари рус адабиётининг йирик намоёндалари эътиборини ўзига жалб этган. Индилодан кейин юртимизда маданият гуллаб-яшнади, адабиёт ва савият қамол топти. С. Калыев, Л. Инжисев, К. Эренжонов, А. Сусеев сингари юрторларимиз яратётган энг сара асарлар бутунги кунда Иттифоқ китобхоналари томонидан сениб ўқиломда.

Ўзимни бахтли тақдирли адиб ҳисоблайман. Чунки илк шеърларим 12 ёшимда матбуот юзини кўрган. 17 ёшимда дастлабки шеърим тўпламим чоп этилган. 18 ёшимда аса Езувчилар союзида қабул қилинганман. Эндиликда рус ва қардош халқлар тилларида, чет мамлакатларида китобларим нашр этилмоқда. Яқинда рус тилида «Танланган достонлар»им, уч йилдан иборат «Танланган асарлар»им Иттифоқ шеърхоналари қўлига тегиш. Гап шунданки, босиб ўтган ҳаёт йўли ҳақида ўйлаганимда, улуг рус тилига таълим қилиш ниятида Мана шу улуг тил туфайли мактаб партерисиде Навоий, Пушкин, Лермонтов, Шевченко шеърлигидан баҳра олдим. Мана шу улуг тил туфайли жаҳондаги юзлаб халқлар билан мулоқотда бўлишим, бошқа халқлар яратган ижод навоҳирларидан озиқ оламиз. Ўзимизни, ўзлгимизни, маънавий ҳазиналаримизни улугга таъинимиз.

ДУСТАЛИК, қардошлик — бу муқаддас сўз, улуг тўғилур. Муқаббат бор жойдагина чинакам дастлик, навор топади. Бир-бирига ҳурмат, эҳтиром ва муқаббат совет халқлари қардошлик оиласи негизидир. Бу буюк оила аъзолари бир-бирига қўл бериб, улуг ишларни, амалга оширишмоқда. Бунинг биринчи қўли Ўзбекистон мисолида ҳам яқин кўришмиш мумкин. Совет Ўзбекистони адабиёти ва санъати намоёндалари яратётган асарлар Иттифоқимиздагина эмас, чет элларда ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда, доврар қозонмоқда. Шунингдек, республикада халқ ҳўжалигининг барча соҳалари шаклланган. Олтин қўли пахтакорлар яратётган осмонлар «оқ олтин» тоғлар булак қўнғалардан ҳам кўзга ташланиб турса, ажаб эмас! Менинг назаримда, бирон-бир булак планета олимлари улкан ва қудратли телескоп орқали она-сайраимизга қарашса ва Ўзбекистони кўришса, аминимки, уллар доҳий Ленин орзу қилган энг муаммалар, тараққиёт этган диндор либеризм қўришди. Бу жамиятмадон ўлка улларнинг қўлига. Қўнғи юрти бўлиб, қамалдан товланиб қўрилади. Бошқа планеталарда Кўнғи юртида турли малағат мансуб кишилар оғанидек яшаётганлигини, яқин қўраётганлигини ва яратётганлигини кўради.

Қардошларим! Амалга ошираётган ишларингиз қанчалар улуг! Хирмонларингиз нечоғли юксак! «Оқ олтин»ингиз қордай оқ — юлғондай оқ! Ана шу оқлик, ҳалоллик, матонат Сизга ёр, шу туфайли Сизлар қўз илгамас қўққиларни забт этмоқдасизлар!

Элиста шаҳри.

БОШ САТРАЛАР

Асқад МУХТОР.

Ҳамза номидаги Ўзбекистон
ССР Давлат мукофоти
лауреати

Қаламга маҳкумдир ҳар шай, ҳодиса,
Даҳшат муҳаббат, илоҳ, газандас...
Аммо она-Ватан ҳусусида эса,
Е ёзмалики керак,

ёки, ёзганда
Китобхон озулар қанотида учсин,
Вужуди титрасин муқаддас дарддан.
Хайратдан нафаси чичга тушсин.
Билмасин қайси зум уни ўзгартган.
Меччи юрак қотиб, бу сафар фақат
Ватанининг ёлларини тинг оламан.
Рухан ўқларга талкинб, қат-қат
Узоқ-узоқларга назар соламан.
Ватаним йуллари гўё жонли, илқ,
Юракка туташган қон томиларим.
Уларга уйлари пойдор қилиб.
Умрим йилларим мен муҳрадим.
Бир кун уллар бутун бўли билан,
Жанглири, рангли саялотлари,

Согинчлари, сўмас қалб ўтлари.
Тақдирлари, қатор қабрлари.
Фожиялар, бахтли ойлари.
Висол, фироқ, азиз инсонлари.
Уйчан мўйсифиду шўх норастрлар,
Орзу, қувонч, армон, ўйи билан, —
Хуллас, бир кун бутун бўли билан
Кўз ўнгимга келиб астанар.
Унинг узоқ, эзуг манзилларига
Ҳазин гурур билан бондирман.
Хайт йўлларимнинг сўнгги гулҳанига
Мен қалбимни яна ёқарман.
Эҳтимол, ўшанда келар тошиб-қўшиб,
Бир умр қийноқда бош қотирганим;
Ватан ҳақидаги кичик бир қўшқ —
Бир умр қилган бош сатрларим.
Мен сизни атадим бош сатрлар деб,
Қалбларга илоҳий оташ солинди.
Халок бўлган солдат хатларидек,
Ҳаётга муҳаббат бўлиб қолганим!

ЮБИЛЕЙГА БАҒИШЛАБ

Анишер Навоий номи
Ўзбекистон давлат кутубхонасида
Советлар мамлакатининг аҳли оила-сида
деган мавзуда чет эл китоблари, газеталари,
журналлари кўставкаси очилди. Европа, Осиё, Африка ва Лотин Америка мамлакатларида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланб нашр этилаётган ўнлаб таллардаги адабиётлар қўйилган.

Ф. Манглюс таҳрири остида ГДРнинг таниқли ёзувчилари ва журналистлари тайёрлаган тўплам «Ўн беш ола-сингил» деб аталади. Тўплам саҳифаларида Иттифоқ республикалари ҳаётининг барча соҳаларида эришган ютуқлар тўғрисида, мамлакатимиз халқлари қардошлик Иттифоқидан раванқ топиётганлиги ҳақида ҳикоят қилинади. Ўзбекистон тўғрисидаги боб «Оқ олтин» мамлакатини деб аталади. Пахтазорларда, Тошкент давлат университетиди, Қарши даҳштининг қўриқлари қишлоқларида, Нукунинг илмий лабораторияларида яратилган ранг-баранг расмлар Ўзбекистон тўғрисидаги ҳикоятни қўлидади. «Африка коммунисти» журнал ҳам шу ерга қўйилган. Журавларнинг ўн иккинчи соғи Совет республикаларига бағишланган.

Виставка стендларига Чехослования, Вьетнам, Куба китоблари қўйилган. Улар наҳонда биринчи қўл миллилати социалистик давлат ҳаётидаги муҳим санага бағишланган. Бу ерда «Морнинг стар», «Юманите» газеталари ҳамда бошқа газет ва журналларни кўриш мумкин. Уларнинг саҳифаларида совет республикалари тўғрисида ҳикоят қилинади. (ЎзТАГ).

АМАЛДАГИ ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ

ЎЗБЕКИСТОН — НОҚОРАТУПРОҚ ЎЛКАГА

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»НИНГ «ЎЗВЛАДИМИРВОДСТРОЙ» ТРЕСТИ ҲУЗУРИДАГИ МУХБИРЛАР ПУНКТИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Ноқоратупроқ ўлкани ўлаштириш — КПСС Марказий Комитети май Пленумида қабул қилинган мамлакат Озиқ-овқат программасининг ҳаётга татбиқ этилишида муҳим звенолардан биридир. Газетамизнинг «Ўзвладимирводстрой» трести ҳузуридаги мухбирлар пункти Владимиробластда меҳнат қилаётган ўзбекистонлик мелиораторларнинг ана шу муҳим звенода олиб бораётган ишлари ҳақида сўзлаб бериш республика Сув ҳўжалиги қўрилиш давлат комитети раиси Н. ҚУРБОНОВДАН айти-мос қилди.

— Бугунги кунда областнинг турли районларида Ўзбекистонлик 813 киши гиромелиорация ишлари олиб борапти. Қишлоқ ҳўнар-техника билим юрларининг 68 талабаси энг муҳим қўрилишларда илмий ишлаб чиқариш практикаларини ўтамоқдалар.

«Самаркандсовхозводстрой» трестининг сойиқ бошқару-чиси, айни пайтда «Ўзвладимирводстрой» трести сар-дори М. Пулатов партия ча-кирти билан Ноқоратупроқ-ни ўлаштиришга биринчи-лар қатори отланди. У бун-га қадар Қарши қўлини ўлаштиришда, Самарканд об-ластидида йирик канал қу-рилишларида ва бошқа қўп-лаб муҳим объектларда кат-та тажриба ортирган тад-биркорлардан бири.

Дастлабки кезларда одам-лар ва техника қўларининг етишмаслиги, муҳит шаро-итида тезда кўника олмаслик бир талай қийинчиликлар тўғрисида. Республик пар-тия ва ҳўкумати трестга материал-техника ресурслари етказиб бериш, ишчи, ин-женер-техник ҳодимлар билан таъминлаш, усунулар ва жиҳозлар борасида мут-тасил ёрдам бериш. Ўз на-батиди Владимир областининг партия, совет органла-рини ҳам ҳар жиҳатдан қўв-ватлаб турди.

Натижа кўнгилдагидек бўлди: юбилей йили плани 115 процент ало этилди. Трестнинг Ю. Худойберга-нов, А. Зинуров, Р. Охун-сингари ўнлаб экскаваторчи, ҳайдовчи ва электр пайван-чилари мусобақада пеша-дамлик қилдилар. Ойлавиқ экипаж — Шумаковлар меҳ-нати, айниқса, барақали бўлди.

Партия ва ҳўкуватимиз-нинг Ноқоратупроқ ўлкани ортиқчада олиш тўғрисидаги қимматли йўл-йўриқлари ва кўрсатмаларига жавобан қу-рилиш ишлаб чиқарилининг 14 илгор ишчиси ташаббус билан чиқиб, Давлат комитети ихтиёридаги би-нозорлик ташкилотлари, санавтотранспорт ва автотранспортининг ишчи, инженер-тех-ник ҳодимлари ва хизмат-чиларини Владимиробла-стида бориб ишлашга, у ер-да юксак меҳнат намунала-рини кўрсатишга даъват эт-ди. Улар орасида Социали-стик Меҳнат Қаҳрамони, «Ферганаводстрой» трести-нинг 5-қўрилиш-монтаж бо-шқармаси экскаваторчиси Маишраб Раҳимкулов, Ўзе-бекистон ССР Олий Совети депутати, «Хўрмат Белгиси» орденли нишондори, шу-трестнинг слесарь-монтаж-чилар бригадаси бошлиғи Николай Смирнов, REPUB-лика Смартиясин ХХ сьез-ди делегати, «Андижанвод-строй» трестининг Ленин ордени слесарчиси Хо-шим Хўжаев сингари дов-дор қурувчи бунёдкорлари-миз бор.

Ўн биринчи беш йиллик-да «Ўзвладимирводстрой» трести коллективлари 45,6 миллион сўмлик ҳажмда пудрат ишлари бажаришга, 5,7 минг гектар ерни бар-ват ўлаштиришга, 12,8 минг гектар ботқоқлик ва бузгазорларни экин майдон-ларига тайёрлашга, 28 минг квадрат метр уй-жойлар қу-ришга бел боғлашган.

Будларнинг ҳаммаси шўб-ҳасини, партия XXVI сьез-дининг: «Ноқоратупроқ зо-нани ривожлантириш... шун-чалик мураккаб ва зарурки, уш-бу ерда республикалар-нинг иштироки билан ва мулкни қадар қисқа му-датда хал қилиш керак» деган даъватига Ўзбекист-онлик мелиораторлар бера-ётган амалий навоҳир, Зеро, бу ўзининг кутлуг 60 йил-лигини кенг нишонлаётган хур республикалар Иттифо-қи халқлари ўртасидаги қон-қардошлик талабидир.

Г. ГОРЕЛИК,
Владимиробласти.

КОНВЕЙЕРДА — ЯНГИ УЙЛАР

Республикадаги энг йирик санаот марказларидан бири бўлган Олмалик аҳолиси ян-ги йил арафасида яхши соғва олди. Бу ерда йилга 126 минг квадрат метр уй-жой кура оладиган уйсозлик ком-бинати ишга туширилди.

Тошкентдаги турдос кор-хоналарда тахсил кўрган ёш ишчилар бошқариш пултал-ри енига ўтирилди. Бу ерда барча асосий технология жа-раёйлари автоматлаштирил-ган ва механизациялаштирил-ган. Шунинг учун ҳам бу йл-ларнинг касблари энг замона-вий касблар бўлиб, уллар оператор, контрол-лүш ас-собиларининг слесарлари, со-ловчидилар. Уйсозлик ком-бинатининг ишга тушурувчи-лари қурувчи ва монтажчи-лардан зарбдор меҳнат эста-фетасини қабул қилиб, асбоб-ускуналарни ўлаштириш му-датини қисқартириш ва ком-бинатни лойиҳада белгилан-ган қувватга мудатидан ил-гари етказиш ниятдадилар.

Комбинат тўрт қаватли кўп-квартирали турар жой бино-ларини йиғиш учун деталлар комплектини—пойдевор блок-ларидан тортиб роиларга ло-йиқ қилиб қирқилган ойналар-гача ишлаб чиқаради. Завод маҳсулотларининг бу даража-да тахт қилиб ишлаб чиқари-лиш қўрилиш бўлиналари-га уйлари монтаж қилиш мудатини анча қисқартириш имконини беради. (ЎзТАГ).

Бахтимиз учун курашманлар

ЁРҚИН ҲАЁТ

Бундан олтиш йил муқаддам СССР Иттифоқи ташкил этилганлигини эълон қилган Советларнинг I Бутунитти-фоқ сьезди делегатлари орасида ҳарбий кишилар ҳам бор эди. Социалистик Ватан ҳўмосидек муқаддас иш-га ўз ҳаётларини бахшида этган бу кишиларнинг ана шу тантанали анжуманда иштирок этишида чуқур ра-мзий ифода бор. Совет жангчилари ҳажмиша бутун жа-ҳон олдида оташин ватанпарвар, изчил интернациона-лист, халқ ишп учун, партия гўялари учун чексиз содиқ кишилар сифатида намоён бўлиб келдилар ва шўбҳасиз, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қоладилар.

Муқаддас Иттифонимизнинг ташкил этилиши тантана-ларида иштирок этишга мушарраф бўлган ана шундай кишилардан бири истефодаги генерал-лейтенант, 1917 йилдан КПСС аъзоси Екуб ака Чанишевдир.

...Гражданлар уруши ай-ни қизган пайтлар. Ёш Совет республикасининг турли чекналариди оқ гвардиячилар ғимирлаб қолган. Айниқса, Волга бўйи ва Урал бўйи шаҳарларида бу хил гадавлар кучаймоқда эди. Биринчи жаҳон уруши ва революция оловларида тобланган Е. Чанишев Қо-зон ишчи ва солдатлари-дан тузилган қўшин билан Оренбург яқинида, атаман Дутовнинг оқ казакларига қарши жанг олиб борди. 1919 йил январда хизмат тақозоси билан у Москвада бўлиб, ҳаётида биринчи марта доҳий Владимир Ильич Ленинни кўрдан, митинг-даги оташин нутқини ҳа-жон билан тинглади. Унинг ҳар бир сўзини Қизил Ар-мия командири қалбига жо қилди.

Ушша йили баҳорда бирин-чи алоҳида ўқчи татар бри-гадаси ташкил этилди. Оренбург ва Қозғистон қў-лариди, Волга бўйларида, 1920 йили аса Ферғанада бригада оқ гвардиячи тўд-ларини тугатишда мислсиз жанг олиб борди. Е. Чани-шев бригада комиссари эди.

ларда маҳаллий аҳоли ўрта-сида катта тушунтириш иш-ларини олиб боришар, ишчи ва деҳқонларни Советлар қўшминини мустақам-лашга, босмачи ва ёт ун-сурларга қарши курашга от-лантирар эдилар.

— Ҳаётимда унутимас воқеалардан бири Советлар-нинг I Бутуниттифоқ сьез-дида иштирок этишим бўл-ди, — дейди Е. Чанишев. — Қаранг, шунга ҳам олтиш йил бўлди. 1922 йилнинг 30 декабри. Катта театр турли-туман кийинган ки-шилар билан лиқ тўла. Ҳамма шод. Ҳақиқий бай-

рам. Ахир тарихда бир бў-ладиган воқеа-ку, бу!

Сьезда Совет Туркисто-нидан делегат бўлиб борагн эдим. Бизнинг биринчи ало-ҳида татар бригадаси шун- пайтда шу ўлкада эди. Намоғал батрак ўли, та-тар фарзандининг Туркист-ондан сьезда боришининг ўзида чуқур маъно бор. Негаки, қардош халқларнинг тақдири билан, муштарақ. Негаки, улларнинг иттиш-лари, ҳаётини манфаатлари ҳам бир хил. Бизнинг бри-гадани оилалик. Дастлаб татар бригадаси сифатида тузилган билан кейинча-лик унинг сафарларида рус-лар, украинлар, чувашлар, бурятлар, бошқа кўпгина халқлар вакиллари келиб қўшилди... Партия давлати билан қўлга қўрол олиб, Туркистон халқларига ёр-дамга отландик: ўша кезла-

ри у ерда босмачилик ҳа-ракати кучайган эди. Ке-йинчалик Бухоро амирини қўшинлари ва оқ гвардия-чиларга қарши жанг қи-лишга тўғри келди.

Ўшандан бун мамлакатим-из жуда катта тараққиёт йўлини босиб ўтди. Е. Ча-нишев аса ақойиб саркарда бўлиб етишди. Ҳарбий ака-демияда ўқиди, мамлакатим-изнинг турли районлари-даги ҳарбий қўшинмаларга қўмондонлик қилди.

Улуғ Ватан урушининг сгир йилларида Е. Чанишев Москва ва Харьков остана-ларида, Сталинградда жанг қилди. 1943 йили ўқчилар корпусига қўмондонлик қи-либ, афсонавий Врестни озол қилишда қатнашди. Урушини Берлинда, ғалаба билан тугатди. Жангларда моҳирона қўмондонлик қи-лганлиги ва шахсан мард-лик ҳамда жасорат кўрсат-ганлиги учун Ватанимиз-нинг ўттишга медал ва ор-денлари билан мукофотлан-ди. Бутунги кунда унинг «қўшини қўш Ленин ордени, тўртта Қизил Байроқ ор-дени, III даражали Суворов ва I даражали Кутузов ор-денлари беаб турбиди.

Истефода чиққаннан ке-йин ҳам жамоат ишларида актив қатнашиб келмоқда. У уруш ветеранлари коми-тетининг фаол аъзоларидан ҳисобланади. Ёшлар бил-лан тез-тез учрашиб тура-ди. Доҳий билан учрашув, СССР Қўроли Кўчаларнинг ғалабаларини, шонли анта-налар ҳақида мароқ билан сўзлаб беради.

Р. ҲУСНУДИНОВ.

Е. Чанишев Москва шаҳар Куйбисев райони комсомол-лари орасида.

СОВЕТ ИТТИФОҚИ, ЯША ВА ТУЛЛА

Сўз—ташаббускорларга!

ФАРОВОНЛИК ЙЎЛИДА

Мендан ўтиб бораётган 1982 йилнинг йилларида мамнунимисиз деб сўрасалар, чексиз мамнуман, деб янаво берган бўлур эдим. Сабаби, бригадамизда ҳам, пахта ва бошқа хил қиллоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлашда жуда катта муваффақиятга эришдик. Бир сўз билан айтганда, ўн биринчи беш йилнинг иккинчи давраси СССРнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишда янги марраларни забт этиш даври бўлди. Сўзимнинг исботи учун мисоллар келтирайман.

Колхозимиз бўйича 2500 гектар майдонда Гўза ўстирилади. Об-ҳаво нуқуллайишларига қарамай давлатга 11 минг тонна «оқ олтин» сотилди. Кўпчилик бригадаларимиз ҳосилдорлигини гектар бошига 50—55 центнерга кўтарди. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, менинг мусобақадорим Бойтўра Қўмаков бригадаси эса гектаридан 60 центнердан хирмон кўтарди. Хўжалигимизда машина терими пилани ҳам муваффақиятли адо этилди. Бошқа тармоқлар бўйича белгиланган планлар ҳам тўла ва ортиги билан бажарилди.

Менинг бригадамни олайлик. 100 гектар ерда деҳқончилик қилидик. Ҳар гектаридан 52 центнердан пахта олиб, юқори сорт билан тайёрлов ташкилотларига топширдик. Мажбуриятимизни ортиги билан ўришди. Масаланинг яна бир муҳим томони шундаки, пахтанинг ҳаммаси аёло навага қабул қилинди.

Келтирилган мисоллардан чиқадиган хулоса шунки, ўн биринчи беш йилнинг қолган уч йилда ҳам ҳосилдорликда центнерлар ёнига центнерлар қўшиб, тонналарни қўшаётганимиз, сирини ялписига кўтармоғимиз лозим. Лекин бу осонлик билан бажариладиган иш эмас. Ушқан режаларни амалга ошириш учун кўп-

лаб пешона тери тўкишга, техника, ўнгитлар, сув ва бошқа ресурслардан оқилона фойдаланишга тўғри келади. Ўнг муҳими — ҳар қарич ерни коммунистик маъмурилик яратиш манфаатларига хизмат қилдиришимиз даркор. Шунда 50—55 центнерлик ҳосилни 60—65 центнерга етказмоқ ва янада юксак чўққиларга кўтаришмоқ мумкин бўлади.

Мен шу ўринда Озиқ-овқат программасини изчил амалга ошириш билан боғлиқ бўлган муҳим бир масалага тўхталиб ўтмоқчиман. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети мўл бориче давлатга 5—10 тонна гўшт сотиш мажбуриятини олган илгори бригада бошлиқларининг далачиллик бригадалари бошлиқларига, колхозчиларга, совхозларнинг ишчиларига, республиканинг барча деҳқонларига Мурожаатини маъқуллади. Ушба бригадалар сафида менинг ҳам номим борлиги билан фахрланаман.

Бригадамиз территориясида унча катта бўлмаган молхона қурдик. Аъзоларимиз билан масалалашиб, қорамол ва паррандалар ҳарид қилдик. Бир гектар майдонда озукабон экинлар ўстирдик. Мақсад шунки, қорамоллар ва паррандаларни ўзимизда етиштиришдан озуқа билан боқиб, аъзоларимизни сут, гўшт ва туҳум билан таъминлаш. Ортиқча маҳсулотларини бошқа бригадаларга беришди. Амалда шунга эришдик. Колхозчиларимизнинг иссиқ овқатлари учун сут, гўшт, туҳум бригадамизда етиштирилди. Бу орада аниқгина майдонга сабзавот экинлари экиб, мўл ҳосил олишга эришдик. Шундай қилиб, чорвачилик ёрдамчи хўжалигимиз бригадамиз аъзоларини чорва маҳсулотлари билан тўла таъминлай бошлади. Шу йилнинг ўзидagina эҳтижидан ор-

тиқча 2 тонна гўштни тайёрлов ташкилотига топширдик. Бу билан Озиқ-овқат программаси бажарилишига қўлимиздан келганча ҳисса қўшдик.

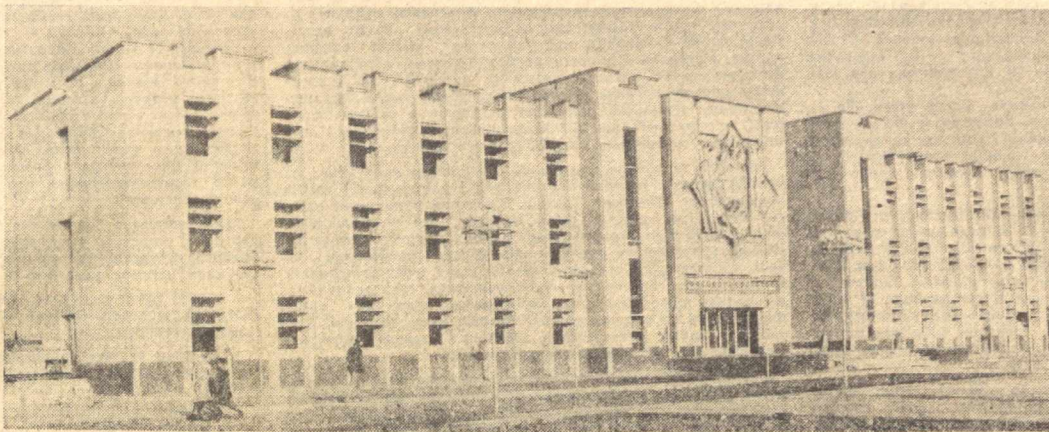
Чорвачилик ёрдамчи хўжалигимизнинг истиқболли портлоқ. 1983 йилда қорамолларни 12 бошга етказиш, паррандалар сонини икки баравар ошириш режаларини белгилаб олдик. Шунинг ҳам айтиб ўтайки, сўнгини боқилаётган ҳар бош қорамолнинг тирик вазнини 420—450 килограммга етказамиз. Кейинчалик 500 килограммдан ҳам оширамиз. Бунинг учун ҳамма имкониятлар бор. Янги еришни ҳисобига манави хўра майдонини уч гектарга кенгайтираман. Пахта-беда алмашлаб экишни намунали йўлга қўйиб, озуқани кўпайтираман. 10 гектар майдондаги полиз экинлари чинқилларидан тўла фойдаланамиз.

Мусобақадорим Бойтўра Қўмаков бригадасида ҳам 12 бош қўй боқилапти. Бригада аъзолари қорамол сотиб олиш ва асраш чораларини кўраётган.

Биз бригадамиз бўйича 1983 йилда 12 тонна гўшт етиштирамиз. Иссиқ овқат ва боғчалар эҳтижидан ортиқ гўштни тайёрлов ташкилотига етказиб берамиз. Айни кезда сизлардан буюқ олиш йўли билан туёқ сонини кўпайтириш чораларини ҳам кўраймиз.

Кириб келаятган янги йилнинг кўтлуг бўлини, азиз қиллоқ меҳнатчилари! Янги йилни пахта ва чорва маҳсулотлари тайёрлаш ҳамда давлатга сотишда рекорд кўрсаткичлар йилгига айлантирайлик!

Мели ҚўЧҚОРОВ,
Большевик районидagi
Карл Маркс номида колхознинг бригада бошлиғи,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

Совет Ўзбекистони олтинчи йил ичида асрларга тенг шонли йўлни босиб ўтди. Сўрагларда: 1. Урганч шаҳридаги янги куришлар. 2. Самарқанд «Хлопкош» заводининг илгори электр пайвандчилиги А. Воробьев (чапда) ва М. Раҳимовлар. Улар беш йилликда ўн йиллик плани бажаришга сўз беришган. 3. Жарғўрган районидagi Боймуродов номида колхознинг илгори механизатори, ВЛКСМ XIX съезди делегати К. Шернаева. У бу йил ўз машинасида 320 тонна пахта терди.

А. Тўраев ва У.ТАГ фотолари.

ГАЗЕТХОН ИЛҲОМИ

МУБОРАК, ВАТАНИМ ОЛТИШ БАҲОРИНГ

СССР — ёқимли қулоққа мойдан, Поршани зёбда қўшибдан, ойдан. Урғашган қуррада энг қулай жойдан, Одамларни оғоқ қўшуш ойдан, Партия — ор-номус, вилдони бордир!

Оламда бу юртдан шўх-шодон юрт йўқ, Оламда бу юртдан меҳри кон юрт йўқ, Оламда бу юртдан пахлавон юрт йўқ, Оламда бу юртдан ободон юрт йўқ, Ҳар қадамда жаннат бўстони бордир!

Яшар ўн беш қардош — туғишган, тотув, Эри байроғин юксак тутишган тотув, Юксак доғонлардан ўтишган тотув, Кўшедик оламга сонилган ёғду — Дўстлиқнинг монотип қалқони бордир.

Муборак, Ватаним, олтиш баҳоринг, Ҳар кунки хўш отин оппоқ наҳоринг! Ортсин яна шўнча қудрат-мадоринг, Тўйинг муборакбод этар Едгоринг, СССР аталмиш макони бордир! Едгор бахши ИСҲОҚОВ.

КУЧИМИЗ ҚАРДОШЛИКДА

Олтишга етишиб ленинча тузум, Буюқ орзулар ҳам ушладан бу зум. Дўстлик, қон-қардошлик оиласида, Бундан ҳам порлоқдир топе юлдузми.

Чин дўст бир-бирга ния ва оға, Ҳамкорликда ҳар иш босадан оға. Дўстлиқнинг рамазини намойиш қилиб, Упишиб турбиди Уроқ ва Болға.

Бу қўтлуг замонда ҳаммамиз тенгмиз, Ҳар қандай ишда ҳам бир ёқа, енгмиз.

ҲАМ ПАХТА, ҲАМ ГЎШТ

Ремонтан районидagi Нариманов номида колхознинг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Истам Турсунов бошлик пахтачилик бригадаси беш йилликнинг иккинчи йили учун қорамолларни 12 бошга етказиш, паррандалар сонини икки баравар ошириш режаларини белгилаб олди.

Тотувлик, қардошлик, ҳамматда бўлсин, Дўстларга мададда дарёдай кенгмиз.

Кулфатда кун қўрган бунёдкор халқсан, Қай ишга жазм этсанг голий сен, ҳақ сен,

Суянган тоғимсан, Буюқ Иттифок Энди завоп кўрма, қўшдайд балқ сен!

Мўмини АБДУРАСУЛ.

СССР—ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИ КЎЗ ЎНГИДА

ГУСТАВ ГУСАК,

Чехословакия Компартияси Марказий Комитетининг Бош секретари,
Чехословакия Социалистик Республикаси Президенти

Жаҳонда биринчи илгори ва деҳқонлар давлатининг ташкил этилиши прогрессив инсониятнинг миллий-озодлик, тенг ҳуқуқлилик ва халқлар дўстлиги учун, жаҳонини революцион асосда қайта ўзгартириш учун асрлар мобайнида олиб борган курашда тарихий воқеа бўлди. У барча қитъалардаги революцион кучларга ва маълум оммага намуна кўрсатиб, халқлар пролетариатининг таниш ва мадди бўлиб қолди. Тарих шунчаки, қисқа давр ичида меҳнатчиларнинг бахтиёр ҳаёт кеириши, тинчлик ва инсониятнинг хавф-хатарсиз яшаш учун шунчалик кўп иш қилган бошқа бир давлатни билмайди.

БАБРАК КАРМАЛ,

Афғонистон Халқ Демократик партияси Бош секретари,
Афғонистон Демократик Республикаси Революцион Кенгаши Раиси

Совет Иттифодининг тарихи — бу КПСС ленинча миллий сиёсати ҳаётий кучга эга эканлигининг ва тантанасининг ёрқин илҳомасидир. Биз совет кишилари тейгилик, қардошлик ва дўстлик қонуни асосида яшаб, ягона социалистик Ватанимизда гуллаётган-яшатиш учун ҳамма ишларни қилаётганимиз биламиз. Совет халқининг муваффақиятлари дунёдаги барча халқлар учун илҳомбахш намунадир.

ГЭС ХОЛЛ,

АҚШ Коммунистик партиясининг Бош секретари

Сизларнинг ютуқларингиз шунинг учун ҳам намуналик, интернационализм Сизнинг идеологиянгиз ва маданий ҳаётингизнинг раҳбар принципи бўлиб қолмоқда. Сизнинг социалистик турмуш тарзингиз шунинг учун ҳам намуналик, у илгори унчалик ниятлардан асраб келмоқда.

иқтисодий жиҳатдан бақувват республикаларнинг бераз қардошларча ёрдам бериши намунасини кўрсатди.

СЕНДУ СИССОКО,

Сенегал Мустақиллик ва меҳнат партиясининг Бош секретари

Бизнинг давримизда Совет Иттифодининг тажрибаси бутун жаҳон ҳаммаияти истиқболли белилишга жўда катта таъсир кўрсатмоқда. Озодлик ва мустақиллик учун курашаётган мамлакатлар бу тажрибадан иқтисодий хулоса чиқариб, ундан илҳом олмақдалар.

РАЖЕШВАРА РАО,

Ҳиндистон Коммунистик партияси Миллий Советининг Бош секретари

Инсониятнинг ундан бир қисмидан кўпроғи яшайдиган 14 мамлакат Улуг Октябр советининг революцияси очиб берган йўлдан бориб, социализм қураётганлиги бизни илҳомлантормоқда. Импералистик ҳукмронликдан озод бўлгандан кейин Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг кўпгина мамлакатлари ҳам шу йўлга кирмоқдалар.

Бошқа мамлакатлар ҳам артаими кеми, социализм йўлига кирдиладиган ҳамда Маркс, Энгельс ва Лениннинг орзуларини рўёбга чиқарадилар.

РОМЕШ ЧАНДРА,

Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Президенти

Совет давлати барпо этилган дастлабки кунлардан бошлаб, барча халқларнинг ҳаққоний ишини, аввало тинчликнинг буюқ ишини кескин ҳимоя қилиб келмоқда. Совет Иттифодининг халқаро майдонда изчил, тинчликсевар йўл тутаётганлиги ва қўлдан-қўл ташаббуслари уни босқинчилик урушларига қарши чиқайтган таянчга айлантирди. Совет ташқи сиёсати инсониятни импералистларнинг ҳужуми ва фитналаридан, уларнинг аяхонда ўз ҳукмронлигини ўрнатидан иборат ёвуз ниятлардан асраб келмоқда.

ЎЧМАС ХОТИРА

Ўтган шонли 60 йил мобайнида мамлакатимиз ҳаётида тарихий воқеалар кўп бўлган. Шунлардан бири. Советларнинг Бутуниттифок IV съезидир. Бу съезида 1927 йилда Самарқанда бўлиб ўтган Ўзбекистон ССР Советларининг иккинчи съезидан саяланган 65 делегат орасида мен ҳам бор эдим. Биз Москвада, съезд ишда қатнашиб, мамлакатимиздаги буюқ қурилиш объектлари, ГОЭЛРО, ДнепрГЭС қурилиши қандай бораётганини ҳақидаги нутқларни мароқ билан тингладик.

Съезднинг иккинчи кўни бухоролик делегатлардан бири касал бўлиб қолди. Меҳмонхонага кириб келган мутахассис врач хастани кўриб, рившта касаллигини даволайдиган дори дармон ёлғи босди. Зарафшон водийсидан келган иккинчи делегат Файзулла Хўнаева мурожаат қилиб, профессор рившта касаллигининг келиби киши, даволаш усули ҳақида гапириб беришини илтимос қилиб қолди. Профессор бу саволларга мукам-

ҚУДРАТИМИЗ МАНБАИ

Биз шу кунларда СССРнинг 60 йиллик юбилейи руҳи билан нафас оляимиз. Москвадаги тантанали мажлисда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг доклади ҳаммамизнинг қалбимизга чексиз ифтихор бағишланмоқда. Бу ёрқин ва сермазун доклалда халқлар дўстлигининг ҳаёбахш, қудрати, ленинча миллий сиёсат тантанаси ўзининг ёрқин ифодасини топган. Колхозимизда 11 миллатга мансуб кишилар бир ёқадан бош чиқариб меҳнат қилишяпти. Уларнинг турмуш тарзида интернационал дўстлик чуқур ядидиз отган. Ўзбек, қораймон, татар ва бошқа миллат вакиллари меҳнатда бир-бирига ҳамдард, қўмақдош, турмушда ўртоқ ва биродардир.

Колхозимиз оқоимининг юксатириш йўлида елкама-елка меҳнат қилаётган коллективимиз аъзолари юбилей йилни муваффақиятли янгуламоқдалар. Пахтакорларимиз янги ҳосилни 8500 тоннага, ҳосилдорликни 46 центнерга етказдилар. Шолikorларимиз 7300 тонна «қирмиш дона» етиштирдилар. Хўжалигимиз бўйича ҳар гектар майдондан 70 центнердан, бригадамизда эса 80 центнердан шол илгитириб олинди. Биз аини кунларда келас йил мўл ҳосилга тайёргарлик ишларини кучайтирямиз.

Николай ПАК,
Гурлан районидagi «Коммунизм» колхозининг бригада бошлиғи,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ТААССУРОТИМ ЧЕКСИЗ

Она-Ватанимиз пойтахти Москвада, Кремлиннинг муҳаббат Сўзлар саройида ўтириб, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган кўшма тантанали мажлисида қатнашиб бахтига муассар бўлдим. Бу ҳаётимда сира унутилмас воқеа бўлиб қолади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг СССРнинг 60 йиллиги мавзусида қилган доклади менда жўда катта таассурот қолдирди.

Маълумки, доклад маркс-ленинча гоғлар билан суғорилган бўлиб, унда Совет Иттифодининг 60 йил ичида босиб ўтган тарихий йўли, кўпмиллатли мамлакатимиз халқлари коммунистик қурилишда эришган натижалари, СССРнинг халқаро ҳаётда тутган ўрни, ИССРнинг раҳбарлик роли ҳам сиёсий, ҳам гоғий жиҳатдан мукамал таҳлил этиб берилди.

Кўшма тантанали мажлис материалларидан беҳад руҳланган азамат пахтакорларимиз шу кунларда барче экни майдонларини шугорғолар қўйдилар. Далага маҳаллий ўғит чиқариш, арқасуварларни тартибга келтиришдек юмушлар аёло даражада бажариламоқда.

Гўлбаҳор НУРУЛЛАЕВА,
Қашағар районидagi «Коммунизм» йўли колхозининг бригада бошлиғи, СССР Олий Совети депутати.

ЮБИЛЕЙ ПОЧТАСИДАН

Совет иқтисодий тузуми йўқсалишга, меҳнатчиларга бахт-саодат қилини очиб берди. Шунлардан бири Жўрабек Нўзатович. Асли тошкентлик. Бу келадиган аравадан оиласида туғилган. Биринчи жаҳон уруши йилларида фронт ортидаги ишларга қаршилиб, Лифляндия губерниясида темир йўл қурилишида қатнашган кезларида рус ва бошқа миллатга мансуб ўртоқларидан В. И. Ленин ва Большевиклар партияси ҳақида кўп яхши гаплар эшитди. Шундан кейин партия сафига кириб, мамлакатимизнинг Туркистон ўлкасининг ички ва ташқи душманларига қарши курашда катта қаҳрамонлик, социализм қурилишларида чексиз фидокорлик кўрсатди. Унинг илҳом-ишқиди, партия солдати эканлиги каби фазилатлари асло хотирамдан ўчмади.

Б. А. ЛАПТОВ,
Москва обласи.

Ўрта Осиё республикаларидан Совет ҳокимиятини ўрнатган ва мустақиллаш учун курашда гурун халқининг фарзандлари ака-ука Исиф ва Павел Брегадзевлар ҳам фаол қатнашганлар. Уларнинг ёрқин ҳаёт йўли, мамлакатимиз ташкил этилишида қатнашган ишлари, интернационал халқларга эга эканлигининг ёрқин далилларидир.

Р. Г. ГОРГАДЗЕ,
Батуми шаҳри.

Украинанинг Ужгород шаҳрида украин, рус, венгер, словак, чех ва бошқа халқлар бир оила фарзанди бўлиб яшайдилар. Улар орасида Ўзбекистондан келган ва украин қиз билан бaxтини топган Нўфрон ака Бобоховов ҳам бор. Ҳаммамиз ун Коля ака деб ҳурматини жойига қўямиз. Умумий оватланиш корхонасининг ишчи би бўлган ҳалол меҳнати, жамоат ишларида актив қатнашиши, киматининг билан сазовор бўлди. Ахил оиланинг иккинчи фарзанди — Руслан билан Сергей мактабда аёло баҳолар билан ўқийшди. Ҳалол, меҳнатчан, интернационал бу оила — ҳаммамизга ўрнак.

О. М. БОРТ,
Ужгород.

П. АГЕШИН,
Харьков.

СССР ташкил этилганлигига олтиш йил тўлган шў қўтлуг кунларда Ўзбекистон пахтакорларининг катта меҳнат галабаси — Ватанга 6 миллион тоннадан кўп пахта топширилганлигидан ҳамма қатори мен ҳам хурсандман. Ўзим Ўзбекистонда кўп йиллар яшаганим. Шунинг учун пахтачиларни яхши билман. Пахтачиллик илм даражасига кўтариб, ундан мўл ҳосил етиштириш маҳоратингиз ошиб бораётгани учун катта раҳмат.

И. ДОЦЕНКО,
Тернополь шаҳри.

СССРнинг олтинчи йиллик байрами—биз оналар учун айниқса қадриятли. Биз ўз фарзандларимизни шу байрам оиласида кўришиб этиб тарбиялаямиз. Бунинг учун Ер юзида доимо тинчлик бўлсин, уруш хавфи кўюлсин, деймиш. Ҳамма халқларга тинчлик бағишлаш сиёсатини ўтказиб келаятган партияимиз йўлини қўллаб-қувватлаймиш.

Ж. ОТАМУРОВА,
Тошвуз.

Газетхонлар — Б. ХУДОЙ-НАЗАРОВ (Самарқанд обласи), О. САМАНДАРОВ (Хоразм обласи), Т. МАМАДАЛИЕВ, Р. ЖУМАНДИЗОВА, У. БУРОНОВА, Т. АШУРОВ (Анжидон обласи), О. ХОЛМИРЗАЕВ (Сўхондаров обласи), Э. БҲРИЕВ (Фарғона обласи), Д. К. ВОЛОШИН (Одесса обласи) ўртоқлар ҳам республикамизнинг қўтлуг 60 йил мобайнидаги ютуқлари ҳақида қизқарлик хат ва хабарлар қўллашган.

